

AGROBIZNES, FAN VA TEXNOLOGIYALAR

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON
JURNALI

Агробизнес, наука и технологии

Agribusiness, science and technology

№ 083688

ISSN:
3060-5245

Toshkent-2026

Platform & workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'lg'in Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautes Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna – i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Boltayev Abror Sayitmuradovich – i.f.d. (DSc), dotsent;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li – i.f.f.d. (PhD).

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Xudayqulov Jonibek Bozarovich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

JURNALNING ILMIYLIGI:

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 973 sahifa.
E'lon qilishga 2026-yil
30-sentabrda ruxsat etildi.

JURAYEVA ZILOLA TUROBOVNA

O'zbekistonda sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish sharoitida inson kapitalining raqamli iqtisodiyot rivojlanishiga ta'sirini ekonometrik baholash.....582

TURDIYEV ABDULLO SAGDULLAEVICH

O'zbekiston hududlarida qurilish materiallariga talab muhiti omillarining panel bahosi.....592

TO'RAYEVA SEVINCH SIROJIDDINOVNA

Olmalik kon-metallurgiya kombinatida investitsion loyihalarni moliyalashtirish samaradorligini oshirish mexanizmlari.....602

JOMOLOV MUZAFFAR MIRZOXITOVICH

Hududlarda investitsiyalar samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti: Toshkent viloyati shahar va tumanlari misolida.....608

KABILOVA ZEBO BABAKULOVNA

Surxondaryo viloyatining hududiy ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va mehnat resurslari salohiyatini tahlili.....620

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

TURDALIYEV AVAZBEK TURDALIYEVICH, YIGITALIYEV OBLOYOR

DONIYORJON O'G'LI

Anor (*Punica Granatum* L) ekilgan maydonlarda tuproq biologik faolligi ko'rsatkichlarining meva hosildorligi va sifatiga ta'siri.....628

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan och tusli bo'z tuproqlarda biomikrolarning selektivligi.....634

BAUETDINOVA INABAT SATULLAEVNA, TEULIEV JAKSILIK BEGDULLAEVICH,

ALLANAZAROV SULTANBEK REYPAZAROVICH

Kuzgi bug'doyni yomg'irlatib sug'orish va oziqlantirish me'yorlarining tuproq suv o'tkazuvchanligiga ta'siri.....643

OCHILDIYEV O'TKIR OLLANAZAROVICH, MUSURMONOV AZZAM

TURDIYEVICH, ABDUG'ANIYEV ULUG'BEK BURXONIDDIN O'G'LI, AMINJONOV

BUNYODBEK BAXRAMJON O'G'LI, TURAPOV URAL YUSUPOVICH, SAYFIEV

SHERZOD BEKNAZAROVICH

Tok tuplaridagi hosil yuklamasi me'yorini belgilash va uning hosildorlikka ta'sirini ilmiy asoslash.....649

MUSAYEV MANSUR SAMANDAROVICH, RAVSHANOV MIRJALOL

Ma'danli o'g'itlar me'yorlarining bahorgi bug'doy navlari don hosildorligiga ta'siri.....655

SOTIBOLDIYEVA GO'ZALXON TOLIBJONOVNA, MIRKOMILOV ABOBAKIR

DILSHODJON O'G'LI

Kolmatajlangan tuproqlarda paragenetik elementlarning geokimyoviy xususiyatlari: Ca va Sr misolida.....660

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini gat asosida shakllantirish (Kogon tumani misolida).....667

XALILOVA KAMOLA ABDULXODI QIZI, TUXTAYEVA DINORA NAVRUZOVNA

O'zbekistonda qarag'ay (*Pinus* L.) seleksiyasi va unga qo'yiladigan talablar.....677

TURSUNOV SAYDULLO ZOKIRJON O'G'LI

Fosforli o'g'itlarning moyli zig'ir hosildorligi va hosil tarkibiga ta'siri.....683

JURAYEV JAVLON MIRZATILLAYEVICH

Ayrim ra'noguldoshlar oilasi vakillarining asalarilar soni ortishiga ta'sir etish ko'rsatkichlari.....689

IDIYEVA XADICHA FAXRIDINOVNA

O'rmon fondi yerlarining raqamli kadastr pasportini GIS monitoring ma'lumotlari asosida takomillashtirish (Kogon tumani misolida).....695

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH, ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Ingichka tolali g'o'za hosildorligining navbatlab va almashlab ekish tizimlariga bog'liqligi.....703

RAXIMOVA JAMILA SHAVKAT KIZI, BERDIBAYEVA DILFUZA BAZARBAEVNA

O'rmon tugmachaguli (*Malva Sylvestris* L.)ning botanik tasnifi, tarixi, geografik areali va bioekologiyasiga oid ilmiy tadqiqotlar tahlili.....708

TADJIEV MARDONQUL, OCHILDEY NAJMIDDIN NARBAEVICH

Almashlab ekish tizimlarning ingichka tolali g'o'zaning o'sishi, rivojlanishiga ta'siri...718

ISROILOV BAXTIYOR ABDULLAYEVICH, SOLAYEVA DINORA BAXTIYOR QIZI

Marjumakni rivojlanish fazalarini davomiyligiga ekish muddati, me'yori va usullarining ta'siri.....723

ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Sug'oriladigan taqir-o'tloqi tuproqlari sharoitida ingichka tolali g'o'za naviga Agrozim bioo'g'itini ta'sirini baholash.....731

ABDULLAYEVA MAVJUDA NURIDDINOVNA, EGAMURODOV SHAXBOZ

Kuzgi boshqoli don ekinlari yetishtirishda bioo'g'itlarning tuproq unumdorligi va hosildorlikka ta'siri bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarining tahlili.....736

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va pilla mahsuldorlik ko'rsatkichlariga turli oziqlantirish usullarining ta'siri.....745

CHORIEVA ZARXOL QODIROVNA

Surxondaryo viloyati Sherobod tumani o'rta sho'rlangan tuproqlarining genetik-morfologik tuzilishi.....753

TURG'UNBOYEVA ZULFIZAR G'AYRATJON QIZI

Markaziy Osiyoda yaratilgan bug'doy navnamunalarining morfo-fenologik xususiyatlari va seleksion qiymatini baholash.....758

NURMATOVA DILDORAXON ERKINJON QIZI

Yeryong'oqning "Salomat" navida tup qalinligi va o'simliklar saqlanuvchanligiga ekish sxemasi, mineral o'g'it va biostimulyatorlarning ta'siri.....762

RAXMONOV AKBAR TURAQUL O'G'LI

Tut ipak qurtining biologik va mahsuldorlik ko'rsatkichlariga kompleks preparatning ta'siri.....769

MAMASAI DOV OLIMJON ELMUROD O'G'LI, UMIDOV SHAVKAT ERGASHEVICH

Sut xomashyosini yig'ish va dastlabki sovitish rejimlarining sifat ko'rsatkichlari barqarorligiga ta'siri.....776

ABDULLAYEV ZOKIR IKROMJONOVICH, SALOHIDDINOV JAXONGIR

Qulupnay mevasini sublimatsion usulda quritishning texnologik ko'rsatkichlarini baholash.....783

O'OT:631:452/461:631:512

INGICHKA TOLALI G'O'ZA HOSILDORLIGINING NAVBATLAB VA ALMASHLAB EKISH TIZIMLARIGA BOG'LIQLIGI

TADJIEV MARDONQUL

Ingichka tolali paxtachilik ilmiy-tadqiqot instituti laboratoriya mudiri,
qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi, katta ilmiy xodim

E-mail: mardankultadjiev@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0006-7970-9259>

OCHILDIEV NAJMIDDIN NARBAEVICH

Ingichka tolali paxtachilik ilmiy-tadqiqot instituti laboratoriya mudiri,
qishloq xo'jaligi fanlari falsafa doktori, katta ilmiy xodim

E-mail: ochildiyevnajmiddin1963@mail.ru

<https://orcid.org/.0009-0008-9615-7585>

ESHQURBONOVA NIGORA ALIYAROVNA

Ingichka tolali paxtachilik ilmiy-tadqiqot instituti stajyor tadqiqotchi

E-mail: eshqurbonovanigora@gmail.com

<https://orcid.org/..0009-0003-3292-0995>

Annotatsiya. Sug'oriladigan yerlardan samarali foydalanishda almashlab ekish tizimlarida kuzgi bug'doydan keyin oraliq va siderat ekinlarni ekish usuli bilan bir yilda ikki marta hosil yetishtirish, birinchisida don va ikkinchi ekinlarni yem-xashak yoki siderat sifatida foydalanish yo'li bilan tuproqda ko'proq organik modda to'plash va tuproq unumdorligini saqlash va tiklash mumkin. Kuzgi bug'doy va oraliq ekinlardan so'ng ingichka tolali g'o'za ekilganda o'simlikning o'sishi, hosil to'plashi va 3-5 s/ga ko'p paxta hosili nazoratga nisbatan yetishtirish kafolatlanadi.

Kalit so'zlar: g'o'zani surunkali ekish, kuzgi bug'doy, almashlab ekish, o'g'itsiz nazorat, o'g'itli nazorat, go'ng, ekinlar, siderat, beda, bo'yi, hosil elementlari, almashlab ekish tizimi, ko'sak.

Аннотация. При эффективном использовании орошаемых земель системы севооборота позволяют получать урожай дважды в год за счет посадки покровных и сидеральных культур после озимой пшеницы, а также использования зерна в первом и втором урожаях в качестве корма или сидерата, что способствует накоплению большего количества органического вещества в почве, сохранению и восстановлению ее плодородия. Посадка тонковолокнистого хлопка после озимой пшеницы и повторных культур гарантирует рост растений, урожайность и увеличение урожая хлопка на 3-5 т/га по сравнению с контрольным вариантом.

Ключевые слова: монокультура хлопчатника, озимая пшеница, севооборот, контрол без удобрений, контрол с удобрений, навоз, культуры, люсерна, высота, плодоеlementы, схемы севооборота, озимая пшеница, промежуточные, повторные культуры, сидераты, плодоеlementы, коробочка.

Abstract. With the efficient use of irrigated lands, crop rotation systems enable the harvesting of two crops per year through the planting of cover and green manure crops following winter wheat; utilizing the grain from both harvests as fodder or green manure contributes to the accumulation of soil organic matter and the preservation and restoration of soil fertility. Planting fine-staple cotton after winter wheat and catch crops ensures successful plant growth and productivity, resulting in a cotton yield increase of 3–5 t/ha compared to the control variant.

Keywords: cotton monoculture, winter wheat, crop rotation, control without fertilizers, control with fertilizers, manure, crops, alfalfa, height, fruiting elements, crop rotation schemes, winter wheat, intermediate crops, repeated crops, green manure, fruiting elements, boll.

KIRISH

Respublika Hukumati va Hurmatli Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev mamlakatimizda xalq xo'jaligining barcha tarmoqlarini, ayniqsa qishloq xo'jaligini rivojlantirishga alohida e'tibor berilmoqda. Respublikani yanada rivojlantirishni 2020-2030 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasida belgilangan.

Hozirgi paytda respublikamizning turli tuproq-iqlim sharoitlariga moslashgan, garmiselga, qurg'oqchilikka, sho'rlanishga, kasallik va xasharotlarga bardoshli navlarni yaratish, tuproq unumdorligini saqlash, yangi hosildor, tola sifati xalqaro andozalarga mos keladigan navlarni manba tejovchi texnologiyalar asosida parvarishlash paxtachilikning eng dolzarb muammosi bo'lib xisoblanadi.

Xar bir tuproq-iqlim sharoitiga mos keladigan dehqonchilikning ilmiy asoslangan tizimlarini ishlab chiqish va ishlab chiqarishga joriy etish eng dolzarb muammolardan biri bo'lib hisoblanadi.

ADABIYOTLAR SHARXI

Qishloq xo'jaligi ekinlarini navbatlab yoki almashlab ekish tuproq unumdorligini va asosiy ekinlar hosildorligini oshirish, dehqonchilik madaniyatini yaxshilashini mamlakatimiz va chet el olimlari tomonidan yetarli isbotlashgan. Shu bilan birga xar bir tuproq-iqlim sharoitiga mos keladigan almashlab ekishning eng samarali tizimlarini ishlab chiqib, katta maydonlarga joriy etishni tavsiya etganlar.

Akademik V.M.Muxammadjonov [2, b.127], Z.S.Tursunxodjaev, A.S.Bolkunov [6, s.10], N.U.O'rozmatov [6, b. 55-57], B.M.Xalikov [9, b. 119], B.M.Xalikov, F.B.Namozov [10, b. 223], M.Tadjiev [7, s. 110-111, 8, b. 220], A.S.Kudrin [4, s. 46-50], V.M.Muxammadjonov, M.U.Umarov [3, s. 36] lar fikricha tuproqning organik birikmalariga biotsenozni barcha komponentlari kiradi.

A.S.Kudrin fikricha bo'z oazis tuproqlarning bir metrli qatlamida 80-160 t/ga gumus saqlanadi, shu tuproq o'zlashtirilganda 60-70 t/ga saqlanadi [1, s. 46-50].

M.V.Muxammadjonov, M.U.Umirovlarning fikricha tuproq unumdorligini saqlash uchun yerni yauqur haydash, go'ng va sideratlarni ishlatish, beda-g'o'za almashlab ekish tizimlariga to'liq rioya qilishni tavsiya etganlar [4, s. 36].

Z.S.Tursunxodjaevning fikricha, Mirzacho'lining sho'rlangan tuproqlari sharoitida paxtadan yuqori hosil olishning birdan-bir usuli beda-g'o'za almashlab ekishni joriy etishdan iborat deb e'tirof etishganlar [5, b. 256].

B.M.Xalikovga ko'ra qishloq xo'jaligi ekinlarini qisqa muddatli navbatlab ekishni tavsiya etgan [10, b. 119].

B.M.Xalikov, F.B.Namozov - qishloq xo'jaligi ekinlarini navbatlab ekish tizimlariga albatta soya ejkinini qo'shishni taklif etganlar [11, b. 223].

K.M.Mirzajonov, K.M.Yusupjonov Farg'onaning sho'rlangan va shamol eroziyasiga uchraydigan tuproqlari sharoitida albatta oraliq ekinlardan foydalanishni tavsiya etganlar [3, s. 75].

N.U.O'rozmetov Farg'onaning sho'rlangan tuproqlari sharoitida paxtadan mo'l va sifatli hosil yetishtirish hamda vilt kasali zararini kamaytirish uchun

albatta beda-g'o'za almashlab ekish tizimini joriy etishni tavsiya etganlar [9, s. 55-57].

M.Tadjiev – ingichka tolali g'o'za navlarida yuqori hosil yetishtirishda almashlab ekish, oraliq va siderat ekinlaridan keng foydalanishni tavsiya etganlar [7, s. 110-111, 8, b. 220].

TADQIQOT O'TKAZISH USLUBI VA USULI

O'tkazilgan tajribalarda fenologik kuzatishlar “Dala tajribalarini o'tkazish uslubi” (2007), va “Методика полевых опытов с хлопчатником” (1981) O'zPITI uslubiy qo'llanmalariga amal qilingan xolda olib borildi. “Qishloq xo'jaligi ekinlari navlari davlat sinovi uslubiyoti” (Moskva, Kolos, 1969) va o'simliklarning agrokimyoviy tarkibi PSUEAITI ning yoppasiga tahlil laboratoriyasida amalga oshirildi. Hosildorlik ko'rsatgichlariga B.A.Dospexov (1966) uslubi bilan matematik ishlov berildi.

TADQIQOT NATIJALARI

Ushbu mavzuda ko'r yillik tajriba PSUEAITI ning Surxondaryo ilmiy tajriba stansiyasi dalalarida 1960 yildan boshlab o'tkazilib kelinmoqda. Dala tuprog'i taqirsimon-o'tloqlashib borayotgan, mexanik tarkibi, og'ir suglinok, sizot suvi 2-3 metr chuqurlikda, tuproq kam sho'rlangan, gumus bilan kam ta'minlangan, karbonlarga (8-10 %) boy. Azaldan sug'orib kelinayotgan taqirsimon tuproq bo'lib, madaniylashgan.

Tuproqda bo'ladigan o'zgarishlarni aniqlash bo'yicha ko'p yillik tajribalar : Toshkent viloyatida (1926 yildan PSUEAITI), Andijon viloyati ilmiy tajriba stansiyalarida, Farg'ona, Buxoro va Surxondaryo viloyatlari tuproq-iqlim sharoitlarida o'tkazilib kelmoqda. Natijada tuproqda sodir bo'ladigan o'zgarishlarni aniqlab, xar xil tuproq-iqlim sharoitiga mos keladigan navbatlab, almashlab ekish tizimlari ishlab chiqilib, ishlab chiqarishga keng joriy etilmoqda.

Ko'pyillik tajriba natijalariga to'xtalib o'tamiz. O'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra monokultura (g'o'za) va navbatlab, almashlab ekish tizimlari ingichka tolali paxta hosiliga xar xil ta'sir etishi aniqlandi (2-jadval).

O'tkazilgan ko'p yillik tajribada paxta hosili qo'llanilgan o'g'itlar va almashlab ekishga bog'liqligi aniqlandi.

Tajriba variantlarida uch yilda o'rtacha hosildorligi 15,6-32,5 s/ga ni tashkil etdi.

Ko'pyillik tajribada eng kam hosil o'g'itsiz variantda (var 1) va faqat ma'danli o'g'itlar ishlatilgan variantlarda (var 2) yetishtirilishi kuzatildi.

G'o'zaga faqat ma'danli o'g'itlar NPK 200, 140, 100 kg/ga ishlatilganda o'rtacha uch yilda 27,8 s/ga, g'o'zaga ma'dan va mahalliy o'g'it (10 t/ga go'ng) qo'llanilganda 30,8 s/ga va g'o'zaga ma'danli va mahalliy o'g'it (20 t/ga go'ng) ishlatilgan variantda 32,5 s/ga, almashlab ekish (1:2:3:1:2) variantida 32,5 s/ga va navbatlab ekilganda 30,2 s/ga paxta hosili yetishtirildi.

Muttasil g'o'za o'g'itsiz (nazorat) variantida faqat tuproqning tabiiy unumdorligi hisobiga o'rtacha 3 yil paxta hosili 15,6 s/ga yetishtirilishi isbotlandi.

1-jadval

Muttasil g'o'za va navbatlab (almashlab) ekishning paxta hosiliga ta'siri (2017-2019 yillar)

№	Variantlar	Yillar			O'rtacha hosil, s/ga	Nazoratdan farqi, s/ga	
		2017	2018	2019		birinchi	ikkinchi
1	Muttasil g'o'za (o'g'itsiz nazorat)	15,5	15,7	15,5	15,6	-	-
2	Muttasil g'o'za + NPK (o'g'itli nazorat)	28,1	27,5	28,0	27,8	12,2	-
3	Muttasil g'o'za+ NPK+10 t/ga go'ng	34,5	29,2	31,6	30,8	15,2	+3,0
4	Muttasil g'o'za+ NPK+20 t/ga go'ng	33,1	31,3	33,0	32,5	16,9	+4,7
5	Almashlab ekish (1:2:3:1:2)	32,1	32,6	32,8	32,5	16,9	+4,7
6	Almashlab ekish (1:2:4:1:2)	30,5	Beda				
7	Navbatlab ekish (1:2:1:2:1:2).	29,1	Don+mosh	31,3	30,2	14,6	+2,4

HCP₀₅= 0,17 s/ga 0,16 s/ga 0,20 s/gaHCP₀₅= 1,53% 1,49% 1,60%

Muttasil g'o'za o'g'itsiz (nazorat) variantida faqat tuproqning tabiiy unumdorligi hisobiga o'rtacha 3 yil paxta hosili 15,6 s/ga yetishtirilishi isbotlandi.

Ko'pyillik tajribada birinchi o'g'itsiz nazoratga nisbatan 12,2-16,9 s/ga va ikkinchi faqat ma'dan o'g'iti qo'llanilgan variantga nisbatan 2,4-4,7 s/ga qo'shimcha paxta hosili yetishtirildi.

XULOSA

Muttasil g'o'za ekishga nisbatan ingichka tolali g'o'zani qisqa muddatli navbatlab yoki almashlab ekish hamda g'o'zaga ma'dan va mahalliy (10-20 t/ga) o'g'itlarni qo'llash fermer xo'jaliklari va klasterlar uchun ancha samarali usul ekanligi to'liq isbotlandi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Кудрин А.С. Химизм серозема // Ж Почвоведение, 1947, №4, с.46-50.
2. Мухаммеджонов М.В. Научные вопросы хлопководство, Ташкент, 1962, с.27.
3. Мирзажонов К.М., Юсупалиев Ю.М. Влияние однолетних культур их повышение плодородия почв, подверженных ветровой эрозии, Труды СоюзНИХИ, 1991, №46, с.75.
4. Мухаммеджонов М.У, Умиров М.У. Оздоровление почв с помощью севооборотов // Ж Хлопок, 1983, №3, с 36.
5. Турсунходжаев З.С. Научные основы севооборотов на землях голодной степи, Ташкент, 1972, С.256.
6. Турсунходжаев З.С., Болкунов А.С. Круглогодичное использование поливных земель, Ташкент, Труды СоюзНИХИ, 1991, №46, с.10.
7. Таджиев М. Научные основы хлопковых севооборотов в зоне возделывания тонковолокнистого хлопчатника Узбекистана, Ташкент, 1991, с.110-111.
8. Tadjiev M., Tursunov Sh. Kuzgi bug'doy, oraliq ekinlar va tuproq unumdorligi, Toshkent, 2020, b.110.
9. Ўрозматов Н.У. Воспризводства плодородия почв в Ферганской хлопковой зоне, Ташкент, 1991, с.55-57
10. Halikov B.M. Almashlab ekish tizimlari va tuproq unumdorligi, Toshkent, 2010, b.119.
11. Halikov B.M., Namozov F.B. Almashlab ekishning ilmiy asoslari, Monografiya, Toshkent, 2016, b.223.

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjournal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan C-5669225 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №083688

Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy